

Møte nr 3/2015 i Avlsrådet for sau

Tid:	Onsdag 25. november 2015, kl. 12:00 – 13:15		
Sted:	Telefonmøte		
Medlemmer:	Ivar G. Slettemoen, leder		
	Bjørn Arne Skoglund, region Nord		
	Kent Berg, region Midt		
	Per Johan Lyse, region Vest		
	Sven Reiersen, region Øst	Forfall	
	Finn Avdem, Nortura		
	Berit Pettersen, KLF		
	Gunnar Klemetsdal, IHA/NMBU		
Observatører:	Inger Anne Boman, avlsforsker, NSG (referent på møtet)		
	Inger-Johanne Holme, avlsforsker, NSG		
	Jette Jakobsen, avlsforsker, NSG		
	Anne Grete Stabekk, avlskonsulent, NSG		
	Frank Simensen, avlskonsulent, NSG	Forfall	
	Kjell Steinar Løland, avlskonsulent, NSG		
	Marit Lystad, Sauekontrollen, Animalia	Forfall	
	Mari Langaker, Sauekontrollen, Animalia		
Sekretær:	Thor Blichfeldt, avls- og seminsjef, NSG		

Avls- og seminsjef Thor Blichfeldt er saksbehandler hvis ikke noe annet er anført under den enkelte saken.

Sakliste

28	Godkjenning av innkalling og sakliste.....	2
29	Godkjenning av referatet fra Avlsrådsmøtet 1. september 2015.....	2
30	Budsjett 2016.....	2
31	Nye egenskaper hos søyer og lam fra 2016	4
32	Eventuelt.....	6
32.1	Styret i NSG sin godkjenning av avlsmålet for norsk saueavl	6
32.2	Vaksine mot munnskurv	6

28 Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkallingen ble sendt på e-post 12. november.

Saklista ble sendt ut på e-post 19. november.

Eventuelt – to saker

- Styrets behandling av avlsmålene
- Munnskurvaksine

Vedtak:

Innkallingen og saklista godkjennes med tillegg av 2 saker under eventuelt.

29 Godkjenning av referatet fra Avlsrådsmøtet 1. september 2015

Referatet var lagt ved sakspapirene.

Vedtak:

Referatet fra Avlsrådsmøtet 1. september 2015 godkjennes.

30 Budsjett 2016

Bakgrunn

Formålet med å ta opp denne saken er todelt:

- Avlsrådet må være informert om den økonomiske situasjonen når vi avgjør hvilke avlstiltak vi skal bruke og hvordan de skal finansieres
- Avlsrådet bes om å komme med tanker om hvordan den økonomiske situasjon skal håndteres

Regnskap 2014

I NSG beregner vi et internt avdelingsresultat for «Avdeling avl og semin på sau». «Avdelingen» er ansvarlig for det økonomiske resultatet.

I 2014 ble underskuddet i «Avdeling avl og semin på sau» på 72 000 kr. Underskuddet ble dekket opp av avlsfondet for sau som vi har opparbeidet oss i tidligere år.

Budsjett 2015

I 2015 er budsettet for «Avdeling avl og semin på sau» som følger:

Inntekter	(1000 kr)
LMD/Jordbruksavtalen	7 310
Omsetningsrådet	2 720
Semin	5 910
Prosjektstøtte	886
Andre inntekter	99
SUM	16 925

Kostnader	(1000 kr)
Avlsrådet	117
Saueavl sentralt	5 134
Regionene + avlskonsulentene	1 310
Tilskudd væreringene	4 000
Tilskudd raselagene	85
Semin på sau	5 927
SUM	16 573

Ut fra budsjettet ser ut til at vi skal gå 350.000 i overskudd i 2015. Det er basert på en «frisk» inntektsøkning i semin med økte priser og nesten samme salg i forhold til 2014. Dette er en usikker post helt fram til vi har fakturert årets seminsalg midt i desember. Budsjettet for tilskudd fra Jordbruksavtalen og Omsetningsrådet er i samsvar med årets tildeling.

Vi har allerede brukt av det forventede «overskuddet» til ikke-budsjetterte kostnader. To store poster har vært:

- ny server for å regne indekser (den gamle er snart 10 år)
- avlsmøte/spælmøte i mars

Budsjett 2016

I 2016 vil tilskuddene fra LMD og Omsetningsrådet ikke følge pris- og lønnsstigningen, men vil kanskje øke med 100.000 kr.

Semininntektene i 2016 er det vanskelig å si noe om før vi ser resultatene av årets salg.

Hvis vi opprettholder aktivitetsnivået fra 2015 og legger inn pris- og lønnsstigningen, vil samlede kostnader stige med minst 300 000 kr.

Styret i NSG har vedtatt at «Avdeling avl og semin på sau» og «Avdeling avl og semin på geit» skal dekke en større andel av

- Interne administrasjons- og kontorkostnader i NSG
- Kostnader knyttet til «Avlsfaglige råd og utvalg» i de ulike organisasjonsleddene

I praksis betyr dette en kostnadsøkning på 500 000 kr for «Avdeling avl og semin på sau» fra 2015 til 2016, og dette nye kostnadsnivået vil bli videreført i kommende år.

Målsettingen for budsjettet 2016 er å gå i balanse slik at vi slipper å hente penger til løpende drift fra det opparbeidede avlsfondet.

Vi må altså forbedre drifta med et sted mellom 500.000 og 1.000.000 kr fra 2015 til 2016.

Det er små muligheter for å øke inntektene vesentlig fra 2015 til 2016.

Skal vi klare å komme i balanse, må vi identifisere områder hvor vi kan kutte kostnader.

Vår viktigste oppgave er å skape størst mulig avlsframgang. Kostnadskutt må ses i sammenheng med dette, og vi må finne steder å kutte som i minst mulig grad går ut over avlsframgangen.

Som avlssjef har jeg så vidt startet å kutte kostnader:

- Vi leier et kontor på NMBU for å ha faglig kontakt med resten av avlsmiljøet på Ås, og for å få tilgang på litteratur og programvare. Vi vil i 2016 få med oss Nordisk Genbank Husdyr til å dele på kontoret. Besparelse: 35 000 kr
- Avsluttet avtale med professor Ron Lewis.
Vi har i flere år leid inn professor Ron Lewis, University of Nebraska, for å bistå oss i utviklingsarbeidet vårt. Vi fornyer ikke denne avtalen i 2016. Besparelse: 250 000 kr.
Kortsiktig er dette et effektivt tiltak, men på lang sikt reduserer vi utviklingsarbeidet vårt, og det betyr tapte inntekter for saueholderne.

Vedtak:

Avlsrådet tar informasjonen om budsjettet til orientering. Budsjettet for 2016 tas opp igjen på Avlsrådsmøtet i februar 2016.

31 Nye egenskaper hos søyer og lam fra 2016

Våren 2014 gjennomførte vi et pilotforsøk i et begrenset antall besetninger med nye registrering knyttet til lamming. Våren 2015 fulgte vi opp med et prosjekt i stor skala, der vi gikk ut med invitasjon til alle medlemmer av Sauekontrollen om å delta.

Avlsforsker Inger Anne Boman er prosjektleder for prosjektet, og har sammenfattet resultatene for 2015-forsøket.

Inger Anne og jeg (Thor) anbefaler å legge til rette for følgende registreringer i Sauekontrollen fra og med lamming 2016.

- **Spenestørrelse**
 - Ny registrering. 4 klasser: liten, middels, stor, svært stor
 - Begrunnelse
 - Spenestørrelse har en middels arvbarhet (omkring 0,2)
 - Spenestørrelse forklarer delvis behovet for sugehjelp.
Reduksjon i spenestørrelse vil redusere behovet for sugehjelp.
 - Spenestørrelse samvarierer genetisk med jurdybde.
Reduksjon i spenestørrelse vil bidra til å redusere jurdybden.
- **Fødselsvekt på alle lam, også dødfødte og døde lam før merking**

Det må være mulig å registrere/rette fødselsvekt i ettertid på lam som er dødfødte eller død før merking, og holde orden på hvilket lam som skal ha den aktuelle fødselsvekta

 - Begrunnelse
 - Fødselsvekt er en viktig forklaringsvariabel for lammingsvansker.
 - Veid fødselsvekt til erstatning for tabellvekt for fødselsvekt gir sikrere beregning av tilvekst fra fødsel til vårveging.
 - Vi vil avle for å stabilisere fødselsvekta og (om mulig) minske variasjonen (se sak 10/2015 i referatet fra juni-møtet 2015).

- **Kjønn på dødfødte og døde lam før merking**
 - Begrunnelse
 - Kjønn er en viktig forklaringsvariabel i de genetiske analysene

Hvis Avlsrådet er enig i at vi skal starte å registrere spenestørrelse, så må vi ta stilling til om dette skal være en frivillig registrering, eller om vi skal sette krav til at egenskapen skal registreres.

Gjør vi dette til en frivillig sak, er vi redd oppslutningen blir (svært) dårlig. Vårt forslag er at vi gjør det obligatorisk å registrere spenestørrelse. Hvilke sanksjoner skal vi i så fall sette inn overfor ringer/medlemmer som ikke følger opp?

Under møtet ble det lagt vekt på at nye egenskaper må kunne registreres i Sauekontrollen og ikke bare som en tilleggsregistrering på web, også ved utprøving av dem. Med dette som bakgrunn fremmet Thor forslag om at Sauekontrollen skulle legge til rette for å registrere Fødselshjelp knyttet til det enkelte lammet.

Vedtak:

- Sauekontrollen bes legge til rette for å kunne registrere følgende ved lamming 2016:
 - **Spenestørrelse**, en registrering som kan knyttes til søya ved lamming.
 - **Fødselshjelp**, en registrering som kan knyttes til det enkelte lammet ved lamming, også for dødfødte og døde før merking
 - **Fødselsvekt og kjønn** på dødfødte lam og lam som dør før merking. Det må være mulig å etterregistrere/rette egenskapene. Det må være en sikker kobling mellom det enkelte dødfødte/døde lammet og opplysningene som sendes inn, både ved nyregistrering, etterregistrering, retting og sletting, og både i Sauekontrollen web og ved innsending av opplysningene via LedSau.
- Avlsrådet vil på møtet i februar 2016 ta stilling til om registreringene over skal bli obligatoriske i væreringene, og hvilke sanksjoner som eventuelt skal settes i verk hvis ringmedlemmene ikke følger opp.

32 Eventuelt

32.1 Styret i NSG sin godkjenning av avlsmålet for norsk saueavl

NSGs styre behandlet i styremøte 21. oktober 2015 Avlsrådets forslag til avlsmål (sak 25.4/2015), og det ble godkjent med en mindre endring av punkt 2 d).

Den endelig vedtatte målsettingen er:

Hovedmål: *Avlsarbeidet på sau skal bidra til å styrke økonomien i saueholdet*

Delmål:

- 1) *Størst mulig avlsframgang innenfor rammene av bærekraftig utvikling og god dyrevelferd*
- 2) *Framgang for egenskaper i avlsarbeidet som:*
 - a) *gir produkter som forbrukerne etterspør*
 - b) *bidrar til redusert arbeidsforbruk i produksjonen, spesielt i lamminga*
 - c) *styrker bruken av beite og andre norske fôrressurser*
 - d) *sikrer god dyrevelferd*
- 3) *Effektiv spredning av avlsframgangen fra avlsbesetningene til bruksbesetningene*
- 4) *Et avlsarbeid som ivaretar interessene til NSG sine medlemmer, både bruksbesetningene ("de mange") og avlsbesetningene (væreringsmedlemmene)*

32.2 Vaksine mot munnskurv

Avlsrådets leder, Ivar G. Slettemoen, har hatt kontakt med ansvarlig for vaksineproduksjonen på Veterinærinstituttet, Tore Tollersrud, om muligheten for å lage en vaksine mot munnskurv. Tollersrud vil prøve å få til dette, men trenger bistand til finansiering av utviklingsarbeidet.

Styret i NSG hadde fått oversendt saken til behandling den 21. oktober, og gjorde da følgende vedtak:
"Styret i Norsk Sau og Geit ser positivt på initiativet til å finne løsninger på munnskurvproblematikken, men mener at det i det tilsendte materialet ikkje går klart nok fram hva NSG blir bedt om å støtte. Før det kan tas stilling til økonomisk støtte fra NSG ber styret om en nærmere konkretisering. NSGs representanter i Samarbeidsrådet for Sauekontrollen og Ht-sau bes om å følge dette opp."

Vedtak:

Avlssjefen tar kontakt med Tore Tollersrud, Veterinærinstituttet, for en konkretisering av arbeidet som må til for å få en vaksine mot munnskurv, og hvordan dette arbeidet kan finansieres.